

EL LLENGUATGE

Sinó que (II)

Tots els exemples que indiquem a continuació de l'ús del conjunt *sinó que* que comentàvem ahir, són de la novella *La vida i la mort d'en Jordi Fraginals*, de J. Pous i Pagès, i acaben, així, de demostrar, la vigència i l'arrelament que ha arribat a tenir aquest ús.

En Masdevall (...) fa molt de temps que em ve darrera, proposant-me que fem companyia. L'home no té prou capital per a estendre el negoci. Sinó que jo sempre li he fet el sord.

Segons ell diu, (els guanyys) poden ser molt grossos, emprès el negoci en gran escala. Sinó que no cal fiar-se'n extremadament, del seu dir.

No és pas que hi hagi novetat a mas Fraginals?

—No, no; per ara no. Sinó que he estat una mica malalt, sabeu?

Poca cosa tot plegat. Una mica d'inflamació... Com una mena de gàstrica, sabeu? Sinó que de primer semblava qui sap que n'havia de resultar.

Ni he estat malalt ni a casa saben que hagi vingut a Lavallol. Sinó que, davant del teu pare, he donat aquesta excusa.

Jo de totes maneres he d'escriure. Mal sigui només perquè no sembli que t'hem rebut de mala gana. Sinó que tu també podries di'ls alguna cosa si volguessis.

Precisament sóc un home que vaig sempre amb el cor a la mà.

—Sinó que dueu la mà a la butxaca.

Com es pot veure fàcilment en la majoria dels exemples que hem transcrit, el conjunt *sinó que* equival, més que no pas a *si no fos que*, frase de la qual, segons el Diccionari Alcover-Moll, en l'única referència que hem sabut trobar sobre aquest ús, és una contracció, a la frase *el que passa és que*. Sembla, doncs, que el conjunt *sinó que* —i referint-nos, és clar, exclusivament; al cas que comentem— té un valor més ampli que no pas el de *si no fos que*, i gairebé gosàriem dir, si l'examen d'una massa d'exemples superior a la que nosaltres hem examinat no ho desmenteix, que *si no fos que* és sempre substituïble per *sinó que*, però que la substitució inversa no és possible en tots els casos.

No hem sabut trobar cap exemple d'aquest ús de *sinó que* en els textos de Fabra, però és ben possible que un escorcoll més pacient l'hi fes aparèixer. Hi trobem, en canvi, amb el mateix valor, *solament que*: *El mot castellà barón, d'origen germànic, reunia les significacions que el castellà modern expressa amb els dos mots barón i varón. Solament que aquell mot apareixia adés escrit amb b adés amb v...*

Albert Jané